

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

כג א מ"י פ"א מהל'
ברכות הלכה ט'
וה"ל הלכה א סג'
ע"ש כו :

לכ"ל (דף ק"ב)
נ"ס ח"ת ה"ק"ל ט' ע"א
ו"ע ט"ל כ"ב ר"ע
כ"ח ח"ת ו"ח"א

רבינו הגאון

עולא איקלע למוסריה
ואבריל בין קדש לחול
לכ"ר לא אבר בריה
בתחלה ובריה בסוף
אלא אבר נאי' המבדיל
בין קדש לחול לכ"ר
אבתרי' עליה כל הברכות
כל פותח בהן בברוך
וחתם בהן בברוך וז"ל
פברת הפצות וברכת
הפירות וברכת המנוחה
לחברות וברכת אריות
ש"ב"ש ש"ב"ש כ"ה
פוחת בברוך ויש סו'ן
חתם בברוך ואינו פוחת
בברוך ח"ב ב פוחת
פוחת בה בברוך

ולית הלכתא כותיה וטעמא לפי שאין חותמין בשתיים ובריתא סברה
(בר) [כחאן] דלמר בפ' ג' שאכלו (בכרות ד'מט.) חותמין בשתיים
ופי' רשב"ם דהלכה כשמואל דחתיים זין קודש לחול מדרחמי'ן צמולאי
שבת לייט זין קודש לקודש ספיק דמולין (דף כ"ו) ש"מ צמולאי שבת
דחול חותמין זין קודש לחול :

בר הברכות פותח בברוך וחותם
בברוך. וסימה ברכה דלחלה
גשמה אמאי לא פותח בברוך דהא
מעיקרא לא הוית סמוכה לחזירתה
דלחמי'ן בברכות (דף ט') כי מתער
אומר אלהי גשמה וכן קשה מהתה
הא עד שלא נברא העולם ותפלת
הדרך שחותם ואיט פותח בברוך
ו"ל לפי שאין ברכות אלא שבת
ותפלה בעלמא וברכה שאחר מגילה
נראה דחותמין בא"י האל הגפרע
לעמו ישראל מכל גריהם האל
המושיע שהיא ארוכה ולא דמיא
לברכת פירות ומלות שהן קצרות
וכן יש בירושלמי דמגילה ובגמרא
ידן (דף כ"ה) בספרים ישנים דחותם
בה בברוך האל הגפרע כ"י וברכה
דבורא נפשות רבות חותם בירושלמי
בא"י ח' העולמים: **ח"י** מברכה
הסמוכה לחזירתה. פירוש לפי שחת'
בראשונה אין לריך לפתוח השנייה

הסבדיל זין קודש לחול וכו' לא אמר בה שאר הבדלות ולא חתם בה :
היא גרמא לים למר . שלא הלכת אחה בעלמך : **ובכרס סמול** . כגון
להתעטף בזיגית ועל נטילת לולב : **וברכה הסמוכה לחזרתה** כגון
ארוסת של שמונה עשרה : **ובכרס אחרונה שבקריים שפט** . אע"פ שאין

ברכה אחרת למעלה הימנה שהתחיל
בברכה בברוך : **ש פסן** . מאלו שהזכירו
שפותח זין בברוך ואיט חותם
בברוך כגון ברכת פירות ומלות :
יש פסן שמוסס ואינו פותח . כגון
ברכה הסמוכה לחזרתה שהרי
פותרתה ראשונה שנפתחה בברוך :
הטוב וסמטיב . אף על גב דסמוכה
לחזרתה שהרי התחיל בברכת
המוזן בברוך משום דברכה באפי
נפשה ואיסקן משום הרוגי ביתר וכולה
הודאה כברכת הפירות ומלות :
קשיא

רשב"ם
ולית הלכתא כותיה אלא כרז
יהודה, ומדחסי' צמולאי שבת ליום
טוב' חותמין זין קודש לקדש הכל
צמולאי שבת לחול חותמין זין קודש
לחול כ"י נראה בעיני דל"ל לא תימא
הכי שמואל דלח"י כאלן ואנן היכי
קיימי'ן כותיה דלקמן : **ולית
סלכסא כותיה** . כ"י יהושע בן חנניה

כל הברכות כולן פותח בברוך
וחתם בהן בברוך ח"י מברכת מצות, וברכת
הפירות, וברכה הסמוכה לחזירתה, וברכה
אחרונה שבקריים שמוע שיש מהו פותח
(בהן) בברוך ואין חתם בברוך ויש מהו
שחתם בברוך ואין פותח בברוך, והחשוב
המטיב פותח בברוך ואינו חתם בברוך
קשיא

לפי שאין חותמין בשתיים שאלו (בכרות דף מט.) אלא כשמואל
דהא לייטי עלה דרב : **זיל אפמי לים** . ולאולא ובעלילה או לא : **הרחה**
היאך מבדיל : סבדיל זין קודש לחול . הוא דלמר ז' א"י .
רב יהודה לרב ינחק בריה : **פרופיה דבר** . כעס עליו על שלא
הלך הוא בעלמו : **דלא פיגמר שפטיס מפופיס** . לרב ינחק
אלא מפומיה דאבי' וחרמי'ן (יבמות דף מז.) כל תלמיד חכם שאומר
דבר שמועה מפיו שפחותיו דובבות בקבר : **ברכס סמול** . כגון
להתעטף בזיגית ועל נטילת לולב, וטעמו של דבר לפי שאין זין
רבי'ן דברים : וברכס סמול לחזרתה . כגון ארוסת של שמונה
עשרה ברכות : **וברכס אחרונה שבקריים שפט** . אע"פ שאין ברכה
אחרת למעלה הימנה שהתחיל בה בברוך שהרי הפסיק קריס
שמו אע"פ איט מתחיל בה בברוך ותשני'ן לה ברכה הסמוכה
לחזרתה לאותה שלפני ק"ש שהרי מחובר' אמת ויצי' על סוף ק"ש
ודלחמי'ן בברכות (דף יד:) שריך לסמוך אמת ויצי' אחר אפי' ה'
אלהים כדכתיב'ו' אלהים אמת הלכך כדחא ברכתא אריכתא דמיא :
יש . מאלו שהזכרנו שפותח בהן בברוך ואיט חותם כגון ברכת פירות
ומלות : **ש פסן** . שחותמין ואיט פותח כגון ברכה הסמוכה לחזרתה'
שהרי פותרתה הראשונה שנפתחה בברוך : **וברכס הטוב וסמטיב** .
דברכת המוזן אע"פ דסמוכה לחזרתה שהרי התחיל בברכת
המוזן אף על פי כן פותח בה בברוך משום דברכה באפי נפשה
איסקן משום הרוגי ביתר שניתנו לקבורה 'הטוב' שלא הסריחו
והמטיב-שנתנו לקבורה אבל אלו חמרי'ן בה קלח כדי לומר בה שלש
מלכיות כדמפרש בפ' שלשה שאלו (שם דף מט.) הלכך כולה חזא
הודאה היא כברכת הפירות וברכת המלות ולא בעיא חתימה :

קשיא
היא קריאת שמע והסך ואם כן נראה שאין להפסיק בין ברוך שאמר
לישתבח ומיה קשה מהללך לילי פסח דלון מברכין לקרוא את ההלל לכך נראה דברכה שאמר פסוקים אין לריך פתיחה
שבלא פתיחה יברכת התחלה ובירושלמי (דברכות פ"א) פריך והרי גאולה פי' אשר גאלנו דסמוכה לברכה דקריאת הלל ומשני שנייא
היא הלל אם שמע בבה"ב יא פירוש שהיו קורין הלל בזלי פסח צבית הנכנס כדאיתא במס' סופרים (פ"ג הלכה ט') הדין ר' אלעזר
בר ר' יוסי והרי סופה פירש רבינו שמואל בר ר' שמוע' סופה סוף ברכה דאשר גאלנו שחותם בברוך והיא כולה הודאה ומשני שתיים
הן אחת להבא ואחת לשעבר פירוש שפי גאולות אשר גאלנו ולשעבר וגאולה להבא שמתים בצדין עירך ולכך חותם בברוך
דלון כולה הודאה דיש בה הפסק ותפלה שיגאל אותנו ופריך מהבדלה כדפרישית לעיל ופריך והרי נברך פי' ברוך הוא שכלנו משלו
כי דהיא ברכה בפני עצמה כדלחמי'ן בפ' ג' שאכלו (בכרות ד' מ"ו) ומתחיל ברכת הון בברוך אע"פ שסמוכה לנברך ומשני שנייא היא שאם
היו שנים לזכלים אין לומר נברך ופריך והרי הון פי' שאומר לחייו גודך ואין פותח בברוך אע"פ שפתיים אינה סמוכה לברכת הון
כשרטו השנים לזמן והשלישי מפסיק לרב ששת עד הון לריך לשמוע והלכה כרב ששת באיסורי וכשיגמור סעודתו קאמר תסם בסוף
שמעתא דרבנן אמרי יחזור. למקום שפסק קשיא ועוד פריך והרי הטוב והמטיב פי' בברכת המוזן דסמוכה לחזרתה ופותח בברוך שנייא
ביבנה תיקוה ופריך והי קידוש פירוש דסמוכה לבורא פרי הגפן ופותחין בברוך שנייא היא שאם היה אוכל מבעוד יום עד שיקדש היום
איט יונה טופס ברכה כך היא דלמר ר' יודן מטבע קרז פותח בברוך ואיט חותם בברוך מטבע ארוך פותח בברוך וחותם בברוך
פי' וקידוש הוא מטבע ארוך ויש הפסק שאומר כי הוא יום תחלה למקראי קודש ולכן חותם בברוך : **הטוב** והמטיב פותח ואיט
חותם בברוך . וה"ל והלא ארוכה היא ועוד דר"ת פי' שריך לומר ג' גמולות ג' הטבות כמו ג' מלכיות דלמר דלח"י בברכות (ד' מט.) לריכה ב'
מלכיות לבד מדדיה וי"ל שאין אריכות אלא שמכיר שם שמים בברכה לטות מלכתי ויורט קדוש קדוש יעקב רועט כו' ואין ראי לחתום בברוך :

קשיא

* ד"ל תוס' קפ' ד' ק"א
עולא אמר כו' ס' א"ר
ד' כ"ב ר"ע
כ"ח ח"ת ו"ח"א

בכרות דף מו.
* בסוגי' כ"י ונ"ן
ואיטו זיך קפ"א
ז' עולא אמר כו' ס' א"ר
ז' כ"ב ר"ע
כ"ח ח"ת ו"ח"א

* ד"ל תוס' ז' ק"א
ד' ק"א - ח"ת
ז' כ"ב ר"ע
כ"ח ח"ת ו"ח"א

פי' שלא אמרו
שנפתחה
מפומיה וגי' י'
מפומיה דרבנן